Ner 208. ROK 1835. PONIEDZIAŁEK 14 WRZEŚNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 12. miesięczne złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Podwyższenia krzyża S.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Chronisław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien godz:	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
7	27"6"'. 263	† 8⁰ . 9	5"'. 95	Pł, Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	
12	6 . 732	† 15 . 6	6, 27	„ mocny	„ „	
13 3	6 . 928	† 16 . 2	6, 79	Pł.Zachodni mocny	„ „	
9	7 . 012	† 11 . 3	5, 94	„ średni	„ „	

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

PETERSBURG 31 *Sierpnia.* N. Pan raczył przyzwolić na wzniesienie w Kostromie pomnika Janowi Susaninowi, bohaterowi włościjaninowi, który ocalając protoplastę panującego domu Cara Michała Teodorowicza w szlachetnéj swojéj gorliwości, pierwszy ofiarą życia uświęcił wierność Rossyan dla swych monarchów. W tym celu naczelnicy guberni otworzą składki, i ogłoszony będzie konkurs do nakreślenia projektu pomnika.

Dnia 26 maja b. r. N. Cesarz raczył potwierdzić nową ustawę o zarządzie wojska dońskiego, która obowiązywać pocznie od 1 stycznia 1836 r. Wojsko ma się odtąd składać z 54 pułków. Kancellarya wojskowa i expedycya wojenna zastąpione będą innemi urzędami. Do rozkładu gruntów wojska dońskiego wyznaczy się osobna kommissya. Zarząd Kałmuków nową także przybierze postać.

BERLIN 8 *Września.* N. król Pruski przybył dnia 2 o godzinie 6 wieczor do Kapsdorf. W dniu zaś 3 przybyli tamże wszyscy inni dostojni goście. Dnia 4 wystąpił szósty korpus, pod naczelnictwem samego N. króla który wręczył cesarzowi rossyjskiemu raport, poczem oba monarchowie byli obecni przy wejściu korpusu do obozu. Następnie powrócił N. król do Kapsdorf a N. Cesarz zwiedzał grób Blüchera w Krieblowicach, dokąd mu dawny jego adjutant jenerał-major Nostitz towarzyszył. Na obiedzie byli wszyscy goście u N. króla pruskiego, a po obiedzie udali się do obozu, gdzie przez korpus officerów na herbatę zaproszeni zostali.

Inna zaś Gazeta pisze: Dnia 1 września miała być w Lignicy wielka uroczystość muzyczna i bal, a dnia 2go Najjaśniejsi dostojni goście mieli się udać do Kapsdorf i okolicy na manewra korpusu. Znajdować się tam będą: Najjaśniejszy król Pruski, królewicz następca tronu książe Wilhelm (syn N. króla Jmć), książe Karol, książe Albrecht, książe Wilhelm, (brat N. króla Jmci), książe Adalbert, książe Waldemar, księżna Elzbieta, książe Fryderyk, książe August, księżna Lignicka. Najjaśniejsi Cesarstwo Jchmość Wszech Rossyj, Wielki książe Michał, Wielki książe Konstanty, Wielka księżniczka Olga; Arcy-książe Au-

stryacki Franciszek Karol, Arcy-książe Austryacki Jan, książe Cumberland, książe Niderlandzki Fryderyk z dostojną małżonką swoją; Wielki książe dziedziczny Meklenburg-Schwerin z małżonką swoją, książe Karol Meklenburg-Strelitz, Wielki książe dziedziczny Hessen-Darmstadt, książe Nassau, książe Eugeniusz de Würtemberg, książęta Holstein-Sondenburg Augustenburg, Hrabia Paskewitsch Erywański książe Warszawski, książe Wołkoński Cesarsko Rossyjski minister domu, Minister wojny jenerał-porucznik Witzleben, książe Wittgenstein i t. d.

Dnia 30 z. m. spalił się teatr w Bydgoszczy przez niedbalstwo rzemieślników.

Journal de Frankfort zawiera ciekawy artykuł pod napisem: »Anglija, Francya, Rossya i Turcya«, zbijający zdanie dziennika *Journal de Debats*, iż aby Turcyi bronić, należy ją obsadzić.

Paryż 29 *Sierpnia.* Dziennik *Messager* umieszcza następujące doniesienie: »Tą razą nie jest mowa o ucieczce więzniów politycznych, ale tego który ich więził, żeby jednak nie wzbudzać wielkiéj w czytelnikach ciekawości, powiemy wprost że sam prefekt policyi P. Gisquet zemknął; wczoraj rano zatrudniony w swoim gabinecie z kilkoma urzędnikami, w sporze nie wiadomo o co toczonym, zerwał się nagle, i rzekł: *mam już tego do sytości! wszystko mnie nudzi, nic nie podpiszę!* — poczem siadł do powozu, i wyjechał nikt nie wie dokąd. Przyjaciele Gisqueta wnioskują że może udał się na polowanie które namiętnie lubi, i pomimo utraty ręki przez rozerwanie fuzyi, strzela bardzo zręcznie. Wnioskom tym zaprzeczyć nie można, nie mamy żadnego do tego powodu, wszakże czas dopiero wykryje czy tak jest rzeczywiście.

W giełdzie twierdzono dzisiaj, że Pepin znowu przez policyę ujętym został.

Dnia 31 *Sierpnia.* Karliści wkroczyli do Arragonii i Katalonii, dziennik *Phare* utrzymuje że żaden z nich nie ujrzy już Nawarry. Hr: Espagna znalazł w Katalonii bardzo złe przyjęcie; jenerał Guerrea stoczył bitwę z Karlistami w któréj im 500 niewolnika i znaczny zapas pieniędzy zabrał. Klasztor który dawał schronienie Karlistom i 100 sztuk broni im destarczył, został spalony.

Dnia 1 *Września.* Pan Sauzet odjeżdża jutro do Lyonu. Wielu deputowanych opuściło już Paryż, a w razie poczynienia przez izbę parów jakich zmian w prawie o wolności druku, trudno będzie o potrzebną liczbę członkow izby deputowanych. Zbiegły więzień polityczny Delaquis wczoraj ujęty został na balu, gdzie się bardzo wesoło bawił. Sąd przysięgłych zmniejszył karę 2letniego więzienia na P. Raspail przez sąd poprawczy za obrazę sędziego Zangiacomi włożoną, na rok jeden, a oddanie go po wycierpianéj karze przez lat 5 pod dozor policyjny zupełnie usunął.— Pan Armand Carrel wybrany będzie na deputowanego z obwodu wyższéj Garrony.— Jenerał Drouet d'Erlon przybył tu wraz z swoją rodziną; część jednę roku bawić będzie w Paryżu, a drugą w Nancy.— Dziennik *Messager* i *Bon Sens* pisze że w przeszłym tygodniu wybuchło zaburzenie między załogą paryzką. Dziennik paryzki zaprzecza temu, i utrzymuje że to tylko były przedstawienia przez żołnierzy czynione które się bynajmniej karności niesprzeciwiały.— Cztery batalijony Karlistów, które wkroczyły do Arragonii wyparte już zostały, niektórzy jednak utrzymują, że ciągle naprzód postępują. Cordova ma być niebezpiecznie słaby i żądał dymissyi, jenerał Rodil ma zostać jego następcą.— Karliści w Irun robią formalne oblężenie oddziału strzegącego dość słabego szańca przedmostowego na Bidassoi. Zdawało się że Jauregui drogę tę oczyści, teraz trudniéj będzie, jeżeli prawda że do Hernani przybyło 4000 Karlistów, dla zupełnego odcięcia kommunikacyi z granicą francuzką.— Z Bajonne donoszą, że wkroczenie Brujosa do Lampurdun robi wielkie w Katalonii wrażenie, rozsypane Guerillasy Karlistów zbierają się pod naczelnemi dowódzcami. Jenerał

Pastors ściganiem Karlistów zajęty, bardzo obawia się o tę prowincyę, gdyż część jéj jedna sprzyja Karlistom a droga powstańcom. Ogłoszenie się Katalonii za niepodległą co chwila jest spodziewane, bogaci mieszkańcy emigrują codziennie. Saragossa postanowiła żadnych więcéj podatków do Madrytu nie opłacać. Dziennik *Phare* utrzymuje że Junta w Barcelonie mianowała jenerała Minę naczelnym wodzem prowincyi; zdaje się że Junty w Valencyi i Saragossie wybory ten potwierdzą. Dziennik *Sentinelle* pisze: że deputowani z rożnych stowarzyszeń przybyli do Don Karlosa z przedstawieniem ażeby uprzedził Krystynę i liberalną konstytucyę ogłosił, lecz Don Karlos odrzucił przedstawienie.

Dziennik *Sporów* pisze: W dniu 25 z. m. wkroczło do Francyi pod Manora 350 piechoty i 50 jazdy Karlistów, porucznik 3go pułku strzelców wytrzymał ze swoim oddziałem blisko dwu godzinny ich ogień, i stracił jednego tylko strzelca. Kilka oddziałów Karlistowskich usiłowało połączyć się w tem miejscu, lecz jenerał Castelane posłał tam natychmiast jeden batalijon 17 pułku piechoty i 50 koni 12 pułku strzelców i zniweczył ich zamiary. Jenerał Latre, mianowany został w miejsce dymissyonowanego jenerała Quesady kapitanem jeneralnym Madrytu.— Don Karlos zostaje z armiją swoją w Estella; Cordowa stoi dotąd jeszcze między Lerin i Logrono. Głoszą że Karliści zamierzają znowu uderzyć na Bilbao. Cztery kompanije Anglików przypłynęły statkiem parowym do Portugallette. Krystyniści zrobili wyprawę do Hernani, legija angielska i trzy batalijony hiszpańskie należały do niéj, wszakże ta podług urzędowéj wiadomości była niepomyślna, i nazad do Santander odpartą została. Po wybuchłem powstaniu w Madrycie chcieli jenerałowie Don Karlosa na Madryt uderzyć, lecz Ituralde był temu przeciwny, bo niedowierza waleczności Karlistów w otwartem polu. Z całéj legii angielskiéj sam tylko jenerał Evans nosi mundur hiszpański, i oznaki swego stopnia, ma on 46 lat, jest bardzo przyjemny i zdaje się wiele mieć wiadomości. W dniu 24 miał ogólny przegląd wojska, i zdaje się że w krótkim bardzo czasie rozpocznie czynnie działać. Mieszkańcy w okolicy uwiadomieni zostali że za dostarczaną żywność dla jego korpusu natychmiast gotówką płacić będzie.— Z Anglii donoszą że już 7000 legii angielskiéj wylądowało w Hiszpanii. Ostatki miały w tych dniach z Cork i Liverpoł odpłynąć. Słychać je jenerał Evans poróżnił się z jenerałem Jaureguj; o zamierzoną wyprawę na Hernani które Evans osadzić i wzmocnić zamierzał, o skutku doniesiono uprzednio. GPS.

Londyn 28 *Sierpnia.* Jenerał Evans donosi z Santander, że organizacya jego dywizyi szybkim postępuje krokiem. »Royal-Tar i 5 innych okrętów przewiozą resztę wyprawy do Hiszpanii. Okręta »Russel» o 72 i fregata »Magnium» wzmocnią flotę angielską przy brzegach Hiszpanii i Portugalii. Dla Hiszpanii werbują ciągle jeszcze w różnych częściach królestwa. Strzelcy celni Rottenberga odpłyną w tych dniach z Portsmouth, a w Cork organizuje się pułk jazdy.

Z Northampton, Nevnort i Wakefield podano prożbę do izby niższej ażeby bil bez odmian w izbie wyższej poczynionych przyjęty, albo też całkiem odrzucony został.

Książe Cumberland, wielki mistrz loż oranżystów uznał wszystkie patenta wojskowym wszelkiego stopnia na przyjęcie do loż wydane, za nieprawne i nieważne, a przyjęcie tychże na przyszłość zupełnie zakazał.

Ze zbiegłych 10 żołnierzy ze służby angielskiéj dla wstąpienia w szeregi królowej hiszpańskiéj, skazano jednego na dożywotnie, dwoch na 14 letnie i dwóch na 7 letnie wywiezienie z kraju (*deportation*) pięciu zaś ułaskawiono.

Dziennik *Globe* pisze: wszystko daje powód do twierdzenia że wojna domowa hiszpańska pomiędzy Karlistami i Krystynistami zakończy się ugodą. G.P.S.

Dnia 1 *Września.* Lord Russel zapewnił wczoraj zgromadzonych u niego członków izby niższej, że ministrowie postanowili odrzucić wszystkie poczynione w izbie wyższej zmiany, które w prost duchowi bilu municypalnego przeciwne będą, inne zaś poddadzą pod tak ścisłe roztrząśnienie, ażeby zamiary lordów w odrzuceniu lub utrudzeniu przejścia bilu, zupełnie zniweczone zostały. Lord Brougham ogłosił protestacyę w 12 punktach, przeciwko tym zmianom.

Książe Nemours znajdował się wczoraj na posiedzeniu izby niższej, i bardzo był zajęty debatami. Pomiędzy wielką liczbą prośb wniesionych do izby niższej, znajdowała się jedna domagająca się rozstrząśnienia, czyli dziedzictwo władzy prawodawczej, jest z korzyścią narodu. Okręt królewski *Serpent* złapał w dniu 29 czerwca hiszpański statek *Sita* tuż po nad brzegami Cuby który 394 niewolników miał na pokładzie. Okręt ten dopiero przed 36 dniami opuścił Afrykę i tylko 6 niewolników utracił. Ostatnie wiadomości ze Stambułu są tego rodzaju że wojna pomiędzy Sułtanem a Mechmedem Ali niezawodnie wybuchnie, porta odda dowództwo naczelne Tahirowi baszy.

Książe Joinville, trzeci syn króla francuzów znajduje się teraz na fregacie w *Pas de Calais*, w tych dniach zawinąć ma do Portsmouth i obejrzeć tamtejszą załogę. Hr. Pozzo di Borgo dawał w Piątek księciu Nemours świetną ucztę, jenerał Brandand, hr; Ludolf i ministrowie znajdowali się na niej. W Sobotę zwiedzał ks. Nemours opactwo Westminster, kościół S. Pawła i inne sławne gmachy miasta. Pułkownik Shaw odpłynął z ostatnim oddziałem irlandzkiej dywizyi do Hiszpanii.

Wskutku ciągłej suszy, została żegluga na Tamizie zupełnie przerwaną. GPS.

Nev - York 8 *Sierpnia.* W Hrabstwie Madison (w Mississipi) wykryty został spisek pomiędzy Murzynami, który się od Maryland aż do Lousiana rozszerzył; wymordowanie wszystkich białych było jego celem. Na czele było dwóch białych Cotton i Saunders, którzy natychmiast powieszeni zostali. Pierwszy poczynił przed śmiercią ważne odkrycia, wymienił wszystkich naczelników, i powiedział że powstanie między 3 a 4 lipca wybuchnąć miało. Dzienniki Bostońskie piszą że w całej Mississipi panuje wielkie oburzenie, z powodu że stronnictwo będące za usamowolnieniem Murzynów górę brać zaczyna. Gubernator nazywa ich podłemi i nikczemnemi ludźmi, że poduszczają niewolników do powstania, ostrzega przytem władze cywilne i wojskowe ażeby się miały na baczności, i wszelkie poruszenia przytłumiały, jeneralnemu zaś kwatermistrzowi polecił, ażeby jeżeli tego potrzebę uzna uzbroił lud dla własnej jego obrony.

O miejsce prezydenta zjednoczonych stanów Ameryki ubiegają się teraz van Buren z Nowego Yorku, Lane z Ochio, Clay z Kentuki, Harrisson z Indjaną i White z Tenetsy.

DONIESIENIE LITERACKIE.

Nakładem Gustawa Sennewalda księgarza w Warszawie wyszły świeżo z druku dzieła następujące: *O kuracyi wodą zimną, czyli najnowsze sposoby leczenia za pomocą wody zimnej*, z drugiej edycyi Fabryciusza przełożył na język polski J. Kulesza M. D. 1835 in 8vo. Cena złp: 1.

Nowy poradnik lekarski dla osób wszelkiego stanu ułożony przez J. Orkisz 2 tomy 1835 in 8vo. Cena złp. 30.

O kompielach wiślanych w czasie lata przez J. L. cena złp.

Dzieł tych za wyżej pomienioną cenę nabyć można w Krakowie w księgarni D. E. Friedleina.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od 13 do 14 Września

Straskraba Jan z Pruss, Conrad Julius, Gimmer Gottfried, Nowakowski Stanisław, Kropiwnicki M. wszyscy z Galicyi; Morze Józef Ob: Sadowska Rozalia, Kostrzewska Marya, Jezierska Marya Hr: z Polski, Barlicka Teresa Ob:, Trzetrzewiński Jan prezes Tryb:, Lippa Fryderyk, Rost August były porucznik pruski, Wolecki Walenty Ob: Jasińska Teofila, Czechowska Domicella wszyscy z Polski, Jordan Seweryn Ob: Pietrzyk Maciej, Dembowski Józef wszyscy z Galicyi.

WYJECHALI Z KRAKOWA.

Luboński Jan do Galicyi, Schwartz Józef do Galicyi, Polejowski Andrzej ksiądz do Galicyi, Godlewska Marya Ob: do Polski, Jałowiecka Bogumiła do Polski, Przyborowska Marya do Galicyi, Kałuski Józefat do Galicyi.